

Justícia Social

15 cts.

SETMANARI SOCIALISTA

Redacció: Pl. 11. - BARCELONA

L'esquerra catalana és un concepte evolutiu i dinàmic; i ara no pot ésser altra cosa que socialista.

GABRIEL ALOMAR.

La paraula màgica

Venim d'una magnífica sessió de *broadcasting*. Des d'un poblet ignorat de la muntanya catalana hem sentit tocar set hores al rellotge de Londres amb una sonoritat i estridència superiors a les del campanar del poble. Després, amb veu clara i amb paraula bellament articulada ens han sigut transmeses les noves del dia: qüestions de treball, debats del Parlament, esdeveniments nacionals, política exterior, cotitzacions dels mercats, etc. Tot seguit, un excel·lent concert de música clàssica i moderna i, finalment, una nodrida i compacta massa coral—com cada dia—ens ha despedit amb el *God save the King*. Hem sentit, a intervals, una comèdia infantil tramesa des de Cardiff, una conferència sobre *Hamlet* des de Birmingham, les cotitzacions de Nova York, i fragments de discursos, diàlegs, descripcions, etc. que comunicaven altres estacions transmissores.

Després, sota la lluna clara, hem caminat per la desertca carretera en la pau profunda d'una nit de març dolça i benigne. Serà el cel, quieta la terra. Sense gaire esforç podem considerar-nos en una terra morta, exhausta, petrificada. Tot suspens, tot immòbil. Només les nostres ombres tenien moviment en l'absoluta estagnació del paisatge. Com una caritat, com una gràcia, la veu de les terres civilitzades havia arribat fins a nosaltres. Un secret inefable de l'espai ens havia consentit d'escotar les remors llunyanes, com els damnats del purgatori dantesc senten les veus del paradís. La veu de la metròpoli es dirigia a tots els emisferis. Nosaltres, certament, som en el planeta. Per això l'hem sentida!

La sentien també en les gelades estepes de Libèria, en les àrides comes d'Armènia, en els deserts roents de l'Àfrica, en les grises zones mineres de Mèxic i en les perdudes illes dels Antípodes. En els llocs destinats a ésser escenari de dolor i de misèria humanes, la veu llunyana hi arriba i amb un aparell d'escassa potència poden recollir la joia infausta de la civilització i de la llibertat. I després, com nosaltres, poden caminar en la solitud rememorant les turtures de llurs companys o coterranis i sentint la recança de no poder fer tornaveu a la civilització i a la llibertat llunyanes.

Mai com avui havíem sofert la realitat del nostre isolament. L'home de més elemental sensibilitat s'ha de commoure quan percebeix distinta i clara la veu d'un germà que li parla a través de l'espai des de mils quilòmetres de distància. Ja no és simbolisme ni imatgeria literària dir que la veu de la civilització no coneix límits ni fronteres i ens crida a tots a una íntima solidaritat, a una perfecta unitat de fins, a una superació dels antagonismes milenaris. L'hem sentida vibrant i poderosa des d'un recó obscur d'aquesta terra nostra i ens ha produït una esgarripança estranya. Com si ens trobéssim tancats en la caixa d'un submarí naufragat hem sentit les veus del món i la dolor infinita de no poder respondre. Estem perduts!

Però ens queda una esperança. En les terres proscrites el sol hi devalla més amorosament i la crosta s'esberla amb un cruiximent tràgic. Dia vindrà que retindrem la llum. Si ens escampem, el nostre alè serà sempre evanescent i esborrable. Si ens ajuntem, recrearem les energies vitals de la raça i arribarem a la superfície ideal. Acceptem la lliçó que ve de lluny, escoltem la veu que de fóra arriba. Hi ha vegades que sembla que parli només per nosaltres. Hi ha vegades que parlant el llenguatge universal, també la podem entendre. Veiem sinó com la noble paraula de Mac-Donald es feia comprensible per nosaltres quan deia dies passats a Brighton:

«Els nostres lligams no són els econòmics. Són lligams espirituals que ens demostren que tenim una ànima comú i que som cridats a un comú destí. Som els que creiem en l'Estat Socialista i sabem que el Socialisme més que un pensament polític és una filosofia i un sistema de vida. Com a filosofia és la fórmula material de la concepció espiritual de la unitat en la comunitat, el codi comprensiu, el sistema fàcil d'arribar a les grans síntesis. Obhedeu les circumstàncies. La vida depen de les idees dels homes.»

La força de les nostres idees transformarà la vida. És la nostra esperança!

El deure d'aquesta hora

Estem fatalment lligats als grans fets econòmics, no hem d'oblidar-ho mai, i no ens podem sustreure a la seva acció fins que l'estructura de l'actual societat capitalista sigui savia i generosament canviada.

El nostre deure ens apareix, doncs, ben clarament assenyalat: Tots els instruments de lluita—sindical, cooperatista, polític—per a la transformació social, han d'ésser posats en joc pel proletariat amb harmònica simultaneïtat i independència, sense que l'acció de cap d'ells enfebleixi la dels altres. Abandonar-ne qualsevol, per la fútil i submissió als dogmes metafísics, és viure amb funesta inconsciència, fora del món que trepitgem.

La reacció del Franc

Solidaritat internacional

ELS TREBALLADORS DE L'ESPERIT

Recullint una iniciativa de solidaritat internacional, s'ha parlat, en aquestes columnes, de la crida que el fort escriptor italià Umberto Zannotti-Bianco ha fet als seus col·legues del seu país, per tal de recaptar llur simpatia i esforç en prò dels intel·lectuals alemanys flagel·lats per la misèria.

Heus-aquí uns paràgrafs d'aquest important document, que posa realment el dit a la llaga i que ha de merèixer l'aprovació de tots els homes generosos i de tots els esperits oberts.

Sobrevivents d'una corporació ideal que, segons sembla, el món ja no vol reconèixer, gairebé tots els treballadors de l'esperit assisteixen, impotents, al grandios enrenou de les mutacions socials i polítiques, sense que mai hom no gosi d'expressar, per damunt del vil clamor, una paraula d'abast universal, una paraula de veritat purificadora, una paraula com la que esperen els homes d'avui en els estertors de llur desesperació. Hom no gosa, diem?

Potser és més aviat que no ho entenem o que no sabem què dir. Car les fórmules complaents de l'egotisme literari, la degeneració de «l'art per l'art» en un artífici sense ànima, les barroeries i dilettantesques variacions «immoralistes», han devinuat la major part dels nostres artistes i pensadors de les supremes preocupacions de l'Esperit. La nostra civilització s'ha embarrancat en una barbàrie sorollosa i els cridats a ésser les llumeneres del gènere humà només han llançat fumera; només han servit per propagar febres malignes, en lloc de comunicar energies, i per suscitar convulsions de deliri, en lloc d'esclats redemptors. No vivint ja en la veritat, com podien guiar el món, obsedit de follia, vers una nova claror?

Per ventura no hem oït, com, durant anys enters, renegaven de les valors supremes i universals de la civilització, llençant en tota ocasió el veri corrosiu de la ironia, oferint a les intel·ligències els arguments d'un escepticisme dissolvent, tot el qual ha esmortit les ànimes, ha sembrat el dubte i ha cultivat el desconhort? Per ventura no els hem vist, nosaltres que acceptàrem la guerra per totes les seves possibilitats de redempcions nacionals i humanes, aclamar, després de la pau, els turifararis de

la força bruta, quan aquesta força enderrocava totes les nostres aspiracions d'una humanitat millor, i reduïa l'Europa a un carreró sense sortida?

Com s'hauria pogut reservar als intel·lectuals el lloc d'honor a què té dret l'esperit sobirà, si aquests mateixos intel·lectuals no sabien testimoniar, ni per la paraula ni per l'acció, llur missió de veritat i de pau? La guerra no és pas la primera causa d'aquesta fallida; en fer més aguts tots els problemes de la vida, la guerra ha accelerat, només, la revelació de l'espantosa misèria espiritual d'Europa.

Però és precisament perquè la crisi que rosegava el nostre temps s'ensapareix amb tota la seva sinistra profunditat, que acollim amb tota la nostra simpatia esperançadora la crida llençada per homes que tenen el coratge de reconèixer humilment els errors del passat i que estan decidits a no recular davant cap deure, ni davant cap sacrifici o obstacle, físic o moral. Amb tot el cor, amb tota la nostra energia, ens unim als que estan decidits a obrir i a sacrificar-se, per tal d'aixecar el nivell de marasma moral on es viu, i dins el qual hom arriba a perdre la noció de la finalitat suprema de la humanitat.

Umberto ZANNOTTI BIANCO

La hora del suprem armistici

L'article que amb aquest títol publicarem en el nostre número darrer ha fet que arribessin fins a nosaltres nombroses mostres d'adhesió i manifestacions de simpatia, palesant-se el que ja estava en la nostra consciència, és a dir, que la majoria del poble treballador esguarda amb profunda pena l'actitud suïcida de nombrosos elements conspicus del obrerisme català, consagrats exclusivament a la trista tasca de lluitar amb els companys, insensibles a la enorme responsabilitat que gravita damunt nostre i sense que sorgeixi un gest de superació que permeti tancar amb set claus el sepulcre de les passades misèries.

Per la nostra desinteressada posició i per la amistat que ens uneix amb homes de tots els camps, complim un deure de consciència renovant la nostra crida de concòrdia, per tal de portar l'organització obrera, informada d'un nou esperit de tolerància i respecte i alliberada de funestes tiranies irresponsables, vers l'acompliment de la seva magna missió sindical. Si el nostre noble anheli podés veure's realitzat, no hi hauríem de planyer cap sacrifici.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

En 28 de febrer els estudiants del Cairo recorrien els carrers en manifestació cridant: «Visca Zaghul! Fóra la declaració de 28 de febrer de 1922!»

El mateix dia es presentava a la Cambra dels Comuns de la Gran Bretanya el projecte de llei garantint els préstits suscrits en aquell país en 1913-14, 1919 i 1920 d'un import global de 13.500.000 lliures esterlines (472.500.000 pessetes) per a sufragar el cost de la gran presa del Nil que ha de convertir la vall de Gezira, en el Sudàn, en una esplèndida plantació de cotó d'unes 500.000 hectàries.

Fem notar aquesta coincidència a fi de que el lector no perdi de vista la inseparable naturalesa de les causes econòmiques i els diversos esdeveniments polítics. Perque tothom que no estigui prou enterat, preguntarà:—Què és la declaració del 28 de febrer de 1922? I nosaltres haurem de contestar:—No és res menys que la declaració de Lloyd George aprovada per la Cambra del Comuns en aquella data, per la qual entrava en execució la convenció pactada per Lord Allenby amb el govern d'Egipte decretant la cessació del protectorat britànic amb les reserves discrecionals següents: seguretat i custòdia de les comunicacions que afecten a l'Imperi britànic; defensa del territori egipci contra tota agressió estrangera directa o indirecta; protecció dels interessos estrangers a Egipte i de les minories nacionals i garantia dels interessos britànics al Sudàn.

Aquella declaració és la garantia de l'independència d'Egipte. Una nova constitució francament liberal i democràtica va ésser promulgada en 19 d'abril de 1923. Tots els egipcis majors d'edat tenen vot, i aquest vot en 12 de gener darrer, va donar una majoria aclaparadora als independents i a llur patriarca Zaghul Patxà. Zaghul era a l'exili, a Gibraltar, però després de les eleccions fou cridat a formar govern. I el vell Zaghul governa amb seny i clarividència i per això va contestar als estudiants amotinats: «No perturbeu la nostra acció. Estudieu i mediteu. A ben segur que com més intel·ligents serèu, més podreu aplaudir la nostra política de dignitat i de conciliació.»

Zaghul Patxà no es un agitador inconscient. Va entrar en les lluites polítiques en edat molt madura. Va distingir-se tant en matèria de pública administració que Lord Cromer, en 1907, ja va senyalar-lo com el futur governant d'Egipte. Era ministre de Instrucció quan Sir Eldon Gorst regentava el país, però Lord Kitchener fou cridat a Egipte, i els procediments autoritaris d'aquell famós general varen portar a Zaghul a treballar sense restriccions per la independència del seu país. Va tenir la gran habilitat de callar i fer-se fonèdic durant la guerra, però dos dies després de l'armistici va presentar-se coratjosament a la Regència britànica a reclamar l'independència de l'Egipte.

L'austeritat i sapiència de Zaghul l'han fet l'ídol dels seus coterranis. El seu esforç per a la causa de l'independència d'Egipte ha sigut il·limitat. Va donar la seva pròpia casa al seu partit el qual va instal·lar-hi les seves oficines anomenant-la el «Casal de la Nació». En tots els aparadors i botigues, des de Assuan a Damietta, veureu el retrat de Zaghul col·locat en lloc preferent. Però Zaghul Patxà no es un visionari a l'estil de Mazzini, Gandhi o de Valera. Sempre ha sigut un home serè i pràctic i per això inspira confiança a tot el poble egipci, als homes de tots els estaments i de totes les categories socials.

Els polítics britànics el temien i per això varen exiliar-lo. Amb raó o sense, suposaven que Zaghul perturbaria la pacífica solució del problema de l'emancipació d'Egipte el qual ells volien resoldre d'acord amb llur conveniència i salvaguardant llurs immensos interessos. Quan varen veure la situació prou segura, en 1921, varen retornar-lo a Egipte però aleshores, el seu èxit extraordinari i la seva actitud reservada envers el sobirà d'Egipte, varen donar lloc a la especie de que pretenia erigir-se en Príncep de la República i fou de bell nou exiliat per les autoritats indígenes.

La seva situació actual no pot ésser més segura i feliç. Amb gran habilitat i acert, ha obtingut la col·laboració de lo més escullit entre els polítics egipcis. Dos ex-presidents del Consell son ministres seus: Terofik Patxa Nessim, actual ministre de Finances i l'home de confiança del rei Fuad, i Mahomed Patxa Said, ministre actual d'Educació i anglòfil entusiasta. Els elements extremistes hi són ben representats en nombre i qualitat. Entre aquests, hi ha el ministre de Treballs públics, Marcos Bey Hanna, perseguit i empresonat per les autoritats britàniques, el que ha sigut la causa de les diferències hagudes amb Mr. Carter amb relació amb els treballs de descobriment de la tomba de Tutankhamen que varen motivar la suspensió d'aquests treballs.

Zaghul té avui la confiança del poble egipci, la del rei Fuad i la del Govern britànic. Resulta evident que aquesta darrera no pot deixar de tenir-se en compte, car es poc menys que impossible que la Gran Bretanya es desentengui totalment d'Egipte. La situació estratègica d'aquest país, al extrem del Mediterrà amb el canal de Suez i el mar Roig, el converteixen en una artèria vital de l'Imperi britànic. Les grans sumes invertides pels capitalistes britànics que han convertit en terres productives milions d'hectàries que avui reguen els antics i moderns canals del Nil fan també d'Egipte un factor essencial de la economia britànica particularment en ço que es refereix a l'assortiment de cotó, de llegums i de sucre. No reté doncs als anglesos a Egipte un afany immoderat de dominació i de tirania, sinó, com volíem fer remarcar al principi, una necessitat econòmica la qual es indubtablement ventafosa per als dos països.

I això és ço que deu creure Zaghul i per això recomana calma i meditació als estudiants. Sap de sobres que en el terreny de l'amistat i de la confiança es pot arribar a les més atrevides solucions tractant amb la Gran Bretanya. Ningú ha de dubtar que si la Gran Bretanya veu llealtat i afecte per part d'Egipte noindrà cap recança, en benefici propi, de deixar en mans fidels la preservació dels seus interessos car ço que sempre ha cercat es coordinar-los amb els dels demés. Aquesta tasca es ara més que mai possible governant Zaghul a Egipte i Mac-Donald a la Gran Bretanya als quals uneixen excepcionals coincidències de criteri i una amistat personal tan lleal com antiga.

M. Serra i Moret.

Aquesta fulla és un camp obert, i accepta la col·laboració de tots els homes d'idealitat generosa. Dels articles signats en són responsables llurs autors.

IDEES D'ARA

La dolça quietud

Que la quietud i la passivitat en un moment donat pot ésser una bona tàctica, quin dubte hi ha; però que certs lluitadors novells tinguin massa preferència per aquesta forma de combatre, fransament és una cosa que no ens acaba de fer el pes.

No direm que alguns ateneïstes barcelonins la consigna de la quietud no se la prenguin de bona fe, però en coneixem molts pels quals la quietud i els bons aliments han sigut la norma de la seva existència, i, vaja, no està bé, que ara que aquests senyors resultin uns heroïes per la seva abnegada fidelitat als principis.

El corrent de simpatia iniciat en algun cercle de Madrid vers la nostra llengua. L'exili d'un intel·lectual que consagra a Maragall com a primer poeta ibèric, i que reconegué la vitalitat de la nostra opinió ciutadana dintre el marasme general de l'Estat, no ha merescut a la majoria dels ateneïstes cap mostra de simpatia.

Hi ha homes que són incommovibles, inflexibles, quan es tracta de plegar de braços.

Contra la solidaritat de l'intel·ligència, un diari català, secundant aquella actitud, va trobar tres arguments, molt sòlids i numerats correlativament; tres monuments de prosa cenyida, apre-tada, encotillada.

A l'hora que esperavem un gest ample, generós, europeu, ens trobem amb una sortida de senyor Esteve egoista i mal-humorat, amagant la seva ànima tímida i migrada sota unes alegacions de legalitat, o de juristol, si el barbarisme us desplaui.

Es veritat que l'escriptor exiliat no sempre havia estat just amb nosaltres. Havia dit dels catalans coses amargues, errònies moltes d'elles, però també n'havia dit d'altres de certes i profundes. No obstant, cal reconèixer que no ens havia tractat a nosaltres ni millor ni pitjor que als altres. La seva visió era sempre filla d'un temperament singularíssim. Calia tenir en compte això i no confondre'l amb un Meliton González o un Sinesio Delgado.

Tres arguments per a defensar tanta misèria espiritual. Com se coneix que d'arguments per tot s'en troben.

Els socialistes catalans, que en aquesta qüestió ja tenim el nostre partit prè, podem dir que sobra lògica escolàstica i manca generositat.

En altres circumstàncies parlariem més clar.

M. Vidal i Gort

ON ANEM?

Pel company Angel Pestafiu

En el número del diumenge passat de «Solidaridad Obrera» es publica, sota l'epígraf «Contrastes-Ellos y Nosotros», un article del company Pestafiu que mereix un comentari. Poc a moments de recullir insinuacions imprecises i obediència a aquestes o no a una intenció falsejadora—res hauríem dit, esperant altres circumstàncies, si el dit article no contingüés el següent interrogant:

Podria decirnos qué finalidad tenía la creación de una Federación Local, compuesta de cuatro sindicatos de Barcelona, con el fin de adherir-se a Moscú, cuyo representante tentais nombrado?

Davant d'aquesta pregunta — una qüestió original, per cert, puix ella mateixa es fa la resposta, i gramaticalment, és de lo més revolucionari que hem vist—posada com a conclusió del treball del company Pestafiu, hem de deduir que tot l'escrit va dirigit als companys que formaven part de les quatre Juntes que no acceptarem l'acord-imposició de disoldre la Confederació del Treball.

Com a membre d'una d'aquelles Juntes agraeixo al company Pestafiu la noblesa de suscriure amb el seu nom les dites afirmacions, donant-nos així ocasió per a dir alguna cosa de les moltes que ens fa guardar el nostre amor a l'organització. Ja ha durat prou el nostre sacrifici, aguantant amb silenci, perquè no dulen altre al que el despreciable anònim, tantes falsitats, tantes insidies i tantes calumnies com s'han agomelat damunt nostre.

Si és el company Pestafiu qui ens invita a parlar no sabem refusar-nos-hi, procurant fer-ho breument i moderadament.

En quatre sindicats que volien formar la Federació Local tenien els seus motius — no pas, certament, els que el company Pestafiu assenyala arbitràriament—alguns dels quals, desgraciadament, encara qualseixen.

Volem la Federació Local — ens meravella que així pugui ignorar-ho l'amic Pestafiu—perquè a Barcelona i a fora, tret d'alguna comptada excepció, els que es deien representar-la no tenien la seva representació. Volem la Federació Local, per a que els companys presos poguessin satisfer les seves necessitats i les de llurs famílies; per a que la qüestió de l'amnistia no's deturés una volta més; per a que s'aclarís d'una vegada per sempre la qüestió dels deures dels Sindicats amb les Federacions Locals, Regionals i Nacional. Volem la Federació Local per a fer comprendre als companys que haguessin comès errades «fonamentals» per a la existència de la Confederació, que el seu propi interès i l'amor a l'organització, els obligava a abandonar els llocs administratius i de direcció que detenta-

ven. Volem la Federació Local per a acabar amb la tèrbola actuació dels que volen—empleant no importa quins mitjans—que l'organització obrera viqui eternament entre tenebres, entre rivalitats personals i confabulacions de grups. La volem també per a que el diari, orgue de la Confederació, desenvolupés els programes assenyalats en els Congressos Regionals i la seva redacció tingüés una llibertat que dissortadament no tenia, no sé per quina tenebrosa misteria. I finalment, volem la Federació Local per a que fos la genuïna expressió del sentir dels obrers de la nostra Ciutat i no la expressió de les teories filosòfiques o dels sentiments polítics interessats dels uns o dels altres grups.

Els nostres anhels de realitzar aquesta tasca no's ignorava el company Pestafiu ni cap membre actiu de l'organització. Si és així voler portar l'organització obrera cap a Moscou, anem-hi depressa, però abans, amic Pestafiu, fóra interessant que parléssim d'aquell «delegat» que esmentas, davant dels companys que formaven les Juntes dels Sindicats del Transport, Fabril, Serveis Públics i Metal·lúrgic, que són els que tu al·ludixes.

Dius també: «En las grandes conmociones no se os ha visto por parte alguna». En les grans commocions internes hem mantingut amb fe i entesa allò que la consciència ens dictava. Podrà discutir-se la bondat del nostre criteri, però no la nostra bona fe. Mai no hem mirat—nosaltres—si anavem amb la corrent o en contra d'ella, i sempre hem sabut rectificar noblment quan hem cregut que anavem errats, mantenint, però, el criteri que hem cregut bo tant si guanyàvem com si perdiem. Potser és per això que nosaltres hem vegetat sempre dins la «multitud» mentre altres companys arribaven a enlairar-se...

En quan a les commocions externes, assenyaless dates un xic llunyanes: 1902, 1903, 1911 i 1917. Nosaltres prou t'en podríem contar de coses d'aleshores, però, amic Pestafiu, tu solament deus haver viscut la del any 1917 i allavors, ja ho saps: allí on tu estaves i fent el que tu feies, estavem i fèiem nosaltres. Això et consta. I hem de fer remarcar que nosaltres mai no hem volgut passar per revolucionari.

Afirmes encara que amb la capa de una pretesa moralitat i puresa sindical pretenim «apuntalar a traïció la organització». I això es fer-ne un gramma. Mai no hem descordat tan avall ni la nostra moralitat s'ha mantingut a precari. Personalment, puc recordar-te que soc d'ofici lampista i que, per dissort meua, he estat sempre subjecte al sou del meu treball, sufint l'exploitació d'un o altre bur-

gés. Els càrrecs que dintre l'organització he desempenyat—primer en els Lampistes i més tard en els Lampers, Federació Metal·lúrgica i Sindicat Únic de la Metal·lúrgia—els he obtingut per designació dels companys i en forma clara i transparent, puix altrament no els hauria acceptat.

Tota hem fet el que hem sabut i pogut pel manteniment de l'agrupació de les multituds obreres.

Caldría fer algunes observacions al que dius sobre les millores obtingudes per l'organització. Ja ho farem quan la passió deixi d'ésser el nord de tot raonament. Avui s'ens diria l's voldria fer veure que combatem l'organització, quan som i les úniques que volem salvar-la de l'enfonzament actual.

Dius, finalment, que ens convertim en auxiliars de la Guafatura de Policia. Nosaltres confidants? Fins a quin punt decondeixes, arribant a tractar els companys amb aquest qualificatiu! T'atreviries a demostrar el que insinues o afirmes? D'una o altra ma-

nera vens obligat a parlar clarament i a rectificar amb sinceritat. Portem les coses a aquest terrony, la nostra dignitat no'ns permet, ni per un moment més, tolerar que s'ens ataquí amb armes i procediments jesuítics.

TOTA LA NOSTRA «TRAIDURIA» ENS VE D'HAVER PLANTAT CARA A UNA FEDERACIO LOCAL FACCIOSA, QUAN PRETENIA DISOLDRE LA CONFEDERACIO DEL TREBALL. Per això, i sols per això, s'ens combat i s'ens difama i quan per defensar-nos, volem contestar amb l'exposició dels fets esdevinguts s'ens titlla de confidants i's llençan damunt nostre infamants calumnies....

I mentrestant, hem de veure tots amb dolor com aquells homes que en altre temps havien fet les obres de més profit per l'organització s'han tancat a casa seva, fastiguejats per la política de trampoli que d'un quant temps ençà practiquen alguns definidors de principis i monopolitzadors de la concessió de patents de companyerisme....

Josep Jové.

ELS HOMES D'AMIR I D'AVUI

P. A. Kropotkin

Hew's aquí un home extraordinari. Princip de naixença, Kropotkin, per una de les paradoxes més exemplars imaginables, esdevé un dels millors teoritzadors de l'anarquisme per que hom coneixi, i, consegüent amb les seves idees, sacrifica un magnífic benestar i una carrera loda plena de burgesos honors, per a poder defensar-les amb la relativa llibertat que permeten les construccions estatals de fins ara. Kropotkin fou un gran geograf, un gran escriptor i un incommensurable home d'acció revolucionari. Els anglesos, amb aquella mascula tolerància, que avui per avui, els fa els homes més tractables, no vacil·laren, malgrat les extremes idees socials de Kropotkin, en honrar-se amb la seva col·laboració. I la Enciclopedia Britànica, en l'article que li dedica, ja constata que Kropotkin és un autor d'autoritat universal i conegudíssim. I afegia, cosa que honora a un i a altres, i ha col·laborat llargament en la Enciclopedia Britànica.

Pill d'una família d'origen reial, Kropotkin, de quinze a vint anys estudià en la Escola Militar de Leningrad. Per compler d'acceptar un lloc, com corresponia al seu naixement, en la guàrdia imperial, preferí ingressar en el cos de cosacs de l'Amur, i romané prop del general governador de la Transbaikalia, Kropotkin; estudià la regió, sota diferents aspectes publicant, entre altres, una llocura sobre el règim de les condemnatals a treballa forçats;—memoria que sembla emocionada, profundament: el Tsar, (1882) Kropotkin d'ètica: més de vint anys.

Kropotkin, concençut que tot intent de reforma era inútil en govern absolutista, es dongué amb entusiasme a les treballs científics i durant tres anys va recórrer lo Manúaria, les ribes de l'Usuri, redescobrint el camí de Khimigan a Marghen i trobà el passatge, tant de temps cercat, que conduïa a les mines d'or de Lena. De retorn a Rússia en 1887 publicà el Resum de l'orografia de Sibèria. Resultat de la seva missió a Pirlàndia és un altre volum, la segona part del qual va caure en mans de la policia russa.

Un viatge a Bèlgica i Suïssa el posà en 1872 en relació amb els principis cops de «la Internomoni». De retorn a Rússia començà entre el poble la seva campanya revolucionaria. En 1874 fou pres a la fortalesa de Leningrad on va romanere fins que el seu delicat estat de salut, obligà a la policia a transportar-lo a les presons militars, evadint-ten el 12 de Juliol de 1876.

Kropotkin anà a Anglaterra i després a Suïssa (1877) fundant un diari gairebé rebel: La Revolució. Expul-sat de Suïssa en setembre de 1881, tornà a Anglaterra. Trobà-se a Thoror en 1882 fou agafat per creure-se'ls complot de la explosió de Lyon i condat a cinc anys de presó d'on el 1886, gracies a una activacampanya dels savis francesos a anglesos.

Retornà a Londres publicà fins al seu retorn a Rússia en 1918, un gran nombre de treballs científics i de filologia social exposant els principis de la societat anarquista. Les seves obres són molt conegudes. Qui no coneix la celebre «La conquesta del pa» — Camps, fabricques i tallers, Paraules d'un rebel, Les presons, La moral anarquista, etc. etc. són obres de les que quasi tothom en té almenys una idea.—JUSTICIA SOCIAL en donarà els actuals estracles en temps oportú. Kropotkin morí a Rússia en 1921.

Demòfil.

La Pàtria i el Món Fraternitat i Llibertat

Nostre Amor s'extén a tots els homes; no pot limitar-se per cap localisme. En la societat ideal, no hi haurien estrangers, perquè tot home, en habitat un indret de la terra, en seria un ciutadà, igual com els que hi fossin nascuts, amb plenitud de drets. Des del moment en que hi treballés, tindria el dret natural d'ésser un factor dels que reguessin l'ordre del treball i de la vida.

Abominem dels imperialismes materialistes; no somniem en conquerir terres estranyes, ni en fer nous esclaus; per això no'ns caldría preparar-nos amb amb poderosos exercits. Però tampoc no volem ésser sotmesos.

Volem que siguin germanes les terres d'altra paria i que l'ambició no'ns dugui a cap rivalitat. Estimen la nostra llengua, que és el verb en què manifesta l'esperit nostre, i respectem els verbs dels altres, no'les igualment, que tradueixen el nostre pensament i manera de sentir.

Volem que la característica personalitat de cada poble de la terra es desenvolupi i purifiqui amb l'avenç dels temps; que no sigui egoista, sinó que la llum de l'intel·lecte evidenciï a cada u que ens devem a la societat i que per ella, per a tots, devem treballar.

Volem que la sed de cultura se senti en el nostre poble, que els cervells potents en l'investigació treballin, i que les ànimes fortes fassin imperar la justícia. Volem contribuir netament a la Història del progrés. Aportar davant del món la nostra manera de veure i sentir els problemes humans, i les solucions que els aplicariem.

Tot allò que no siguin nobles atributs propis d'un esperit col·lectiu; tot el que siguin lluites, rivalitats econòmiques amb altres païssos; fronteres que separin en lloc de corrents espirituals que uneixin, no podrà integrar-se en el nostre sentit nacional.

La propia direcció dins l'harmonia i la pau del món: veus aquí la gran aspiració.

C. Rofes.

Conferència d'en Manel Serra i Moret

Com anunciem en altre lloc, el pròxim dissabte, dia 29 de l'actual, a les deu de la nit, el nostre estimat company i vice-president de la «Unió Socialista de Catalunya» donarà una conferència al «Ateneo Socialista», Peu de la Creu, 14, sobre «El Socialisme polític contemporani a Europa».

Per l'interès actualíssim del tema i la reconeguda competència del conferenciant es segur que assistirà a l'acte un públic nombrosíssim.

Breu història del British Labour Party

Etapa final

La gran guerra va sotragar el món enter i el Labour Party havia també de commoure's. El lector té ja idea clara del que era aquest partit fins a l'any 1914. Una composició d'organismes obrers (Trade Unions), de cooperatives i d'entitats socialistes per a promoure l'acció política del proletariat i obtenir representació obrera en les corporacions públiques. No's deia socialista però actuava com a tal atemperant-se a les exigències externes i a la seva complexió interna. Les tendències radicals es combinaven amb les moderades i donaven en conjunt una impressió d'harmonia, de bon sentit, d'esperit pràctic i de gran eficiència intervencionista i reformadora.

La guerra va ésser causa de desacords interns molt greus des dels primers dies. Ramsay MacDonald, que des de 1911 era el cap del grup parlamentari, va resignar el lloc, constituint una minoria oposada a la guerra i a la col·laboració ministerial. La desfeta de la Internacional Socialista va accentuar les divisions. La revolució comunista de Rússia i la fascinació que va produir en la massa del partit, va posar en perill per molt temps la seva existència. Va constituir-se el Consell d'acció, i la propaganda comunista revolucionària va fer estralls. Però l'obrer anglès no vol viure d'il·lusions i vol informar-se bé abans de decidir-se. Varen enviar-se a Rússia embaixadors directes i els excessos bolxevistes foren comprovats abundantment. La «dictadura del proletariat» va anar perdent prestigi en el país de la ponderació i de la clàssica llibertat constitucional.

Pot dir-se que Mac-Donald va trobar la justa definició del principi anglès: «Promoure un estat revolucionari per a transformar la societat, és més que una follia, un crim. Aprofitar una revolució per a fer néixer un nou ordre social és una altra cosa. Així i tot, però, la dictadura ha d'exercir-se en una forma molt més limitada que a Rússia». Aquest criteri fou el que va predominar en definitiva restablint-se en el Labour Party l'unitat d'acció dirigida a la conquesta dels instruments de govern per vies constitucionals i democràtiques.

El partit va modificar la seva composició en 1918 donant cabuda a membres individuals demés dels col·lectius i reconeguent com a productors els treballadors intel·lectuals en el mateix plànol que els obrers manuals. Al mateix temps els principis socialistes foren més amplem afirmats en la nova constitució, proclamant com a fi «assegurar als productors manuals i intel·lectuals el fruit íntegre de llur treball i la més equitativa distribució dels mitjans de producció basada en la propietat comú de totes les indústries i serveis públics». Per si no fos prou socialista aquesta clàusula, l'Independent Labour Party va portar a la darrera conferència anyal del Labour Party una resolució que fou aprovada afirmant «que l'objectiu suprem del Labour Party ha d'ésser la supressió del règim capitalista i la instauració del comunisme socialista, declarant que aquesta finalitat el separa fonamentalment tant del partit conservador com del partit liberal».

Veus-aquí l'estat i posició actual del British Labour Party. Encara no's diu socialista, però és socialista. Encara es dibuixa en el seu sí la línia divisòria entre els purament socialistes i els purament sindicalistes. Encara queden allà les cendres de ço que aquí és un incendi destructor. Però les etapes de formació i consolidació són viscudes i una unitat de fins dona ritme a l'acció i garanteix la seva eficàcia en el plànol de les lluites democràtiques i de les conquestes graduals i positives que queden definitivament incorporades com elements constitutius de base de la llei moral i del dret públic.

Per acabar, donarem una idea del desenvolupament de la representació parlamentària laborista. En 1900 el Labour Representa-

tiv Committee, precursor del Labour Party, va presentar 15 candidats, dels quals, només dos foren elegits. Un era el cèlebre Keir Hardie, que va triomfar a Merthyr Tydvil, i l'altre R. Bell, elegit a Derby. En una elecció parcial fou elegit David Shackleton per Chitheroe, constituint-se amb aquests tres la primera minoria socialista que es va assegurar en el Parlament britànic. No obstant, els membres d'aquesta minoria portaven llur sentit d'independència a tal extrem, que sovint votaven en oposició un de l'altre, fins que el partit va cridar-los a compentes i va imposar-los una norma de conducta. Però aquesta situació ridícula de la minoria i fins la minoria mateixa varen passar inadvertits pel gran públic fins a la sorprenent victòria de 1906 des de la qual el Labour Party va obtenir la consideració pública com a força política dins i fora del Parlament.

Pel següent quadro el lector es farà càrrec del creixement de les forces del Labour Party des de la seva creació. Cal tenir en compte que en les eleccions de 1906 la Federació de minaires va elegir 14 diputats que no van inclousos en les xifres del Labour Party, mentres que en les de 1910 hi són inclousos perquè llur Federació havia ja ingressat en el partit.

Table with 4 columns: ELECCIO, Candidats, Elegits, Sufragis. Rows for years 1900, 1906, 1910 (gener), 1910 (desembre), 1918, 1922, 1923.

M. S. i M.

«Barracòpolis»

Amb la signatura del company Manel Ribas, el nostre estimat col·lega «Solidaridad Obrera» publicà un vibrant article «Las Murallas de la Ciudad» adreçat als nostres companys. Drs. Mira i Aiguadé i oferint la col·laboració de l'organització obrera i del sindicat del ram de construcció per menar a bon terme la campanya que realitzen damunt les planes de JUSTICIA SOCIAL. L'exces d'original d'actualitat inajornable no'ns permet encara recapitular sobre aquest vergonyós problema de dignitat ciutadana. Tot agraint cordialment les amicals paraules del company Ribas i el seu valuós oferiment pel que té d'ésser actor de tot el poble, podem anunciar que consagramem una de les pròximes edicions a resumir l'estat de la nostra campanya sobre el problema de la vida a les barraques de Barcelona i assenyalant els camins pràctics per a la seva solució.

De cultura social

Notes suggerides per la conferència del company Manuel Escorza

«Sols destrueix aquell que substitueix». L'arribar a comprendre aquest atortisme, és obra de cultura.

El concebir les organitzacions obreres per a fer-ne exclusivament plataformes de milloraments materials, acusa pobresa d'esperit.

Imaginar-les més amplem com fogars d'inquietuds i centres d'estudi dels problemes socials, tradueix l'anhel de cultura. El treballar en aquest sentit, és fer cultura social.

La cultura social ensenya que l'essència de les qüestions socials no radica en imperatius de l'estómac, sinó en les volicions cerebrals del home lliure.

El saber-se moure respectant lo consciència col·lectiva, és camí de cultura.

L'aprendre a pensar per compte propi, és finalitat de cultura.

X. X. i X.

del Ram de la Pasta

Nota de la Direcció.—Per excés d'original hem de deixar per la edició pròxima la ressenya de la notablemuntanyerista del company Sabornosa e la «Artística Cultural».

Pàgina Literària de JUSTÍCIA SOCIAL

Es per aquesta adhesió al principi de lo bell i lo veritable que hom s'afanqueix del caos subjectiu i devé veritablement un home lliure.—PAUL SODY.

Divagacions sobre el seurer

Hom recomana que romanem assentats com els musulmans a la porta de la nostra tenda per a veure passar el cadàver de nostre enemic. Assentats, ben assentats. I voleu dir que està bé això?

Demati, tarda i nit, faci fret, faci calor, ploqui a bots i a barralls o el sol estavei les pedres, assentats a la porta de la nostra cabana tenim d'esperar el cadàver del nostre enemic. El nostre enemic passarà amb els ulls envidreïts, el cos rígid, la pell freda, amb aquell fred que sols dona la mort. Nosaltres, irats, ens dirigirem vers el seu cadàver i llençarem nostres esguards colèrics, nostres maldiccions, damunt d'ell. Complert aquest rite el cadàver seguirà el seu camí vers la fossa i nosaltres entrarem a la nostra llar contents i alegres: el nostre enemic ens haurà alliberat, ens haurà tornat a la pau i al repòs de la família. Ens haurà fet la mercè de morir-se i fer passar el seu cadàver per davant de casa nostra.

I si el nostre enemic s'estés també més amunt, sentat a la porta de la seva casa, esperant que passi el nostre cos enmortallat? Quan temps tindrem d'esperar abdos esperant? Tota una eternitat potser? Tota una eternitat estaràn els dos odís assentats, esperant-se per a tenir la joia de veure's cadàvers?

No ho trobo prou just això. No ho trobo prou just. A Orient, un home assentat, diu que és una força, però a Orient es compta pel espai i un home assentat o ajegut ocupa un espai. Nosaltres comptem amb el temps i no està bé perdre'l ni fer-lo perdre al nostre enemic.

El nostre enemic ha tocat el clarí de guerra: cal netejar les armes, cal enfortir el cos, cal preparar-nos per a acudir a la lluita. No és noble, no és digne esperar que's mori de consunció. No és de cavallers esperar que el mati el nostre veí. Tenim d'esser nosaltres els que ens guanyem la nostra alliberació.

No hi ha altívesa en esperar-lo assentats; pot confondre's amb la cobardia, pot creure's que el desig de no trobar-lo, és la por de trobar-lo.

Es creu més fàcil i menys perillós entendre's amb un cadàver que no amb un odi? Però, ara no és hora de cercar emprems fàcils ni de defugir perills; estem davant del pervindre i cal lluir una majestat davant del pervindre. No és pas exemplar un home assentat o ajegut sinó reposa de un treball o un fatig: quin pèssim model pels nostres fills i pels nostres nets!

Cada moment de la vida dels homes crea futuritat, però hi ha un moment que aquest sentiment de creació de noves valors, de nous mons, culmina amb més força que mai. Vivim avui, el moment àlgid de la creació? Totes les senyals hi són. I, com

les llòques, covarem els nostres fills? Damunt d'una cadira infantarem l'avenir?

Cal donar-li caliu a l'avenir i té d'esser el nostre cor el que li dongui, no les nostres anques. Cal arrancar de dins les nostres entranyes el foc que l'animarà: tenen d'esser les nostres passions, que com escorçons dintre el niu, es mosseguin amb furia. Al pervindre, sols el dolor i l'acció li donaran vida. El pervindre té d'esser fruit de la nostra voluntat i del nostre esforç, no de la malhaurança del nostre adversari. Té d'esser la nostra creació, i no el resultat de la destrucció de l'altre. Per a pastar-lo, no femem pendre tanda per a quan ell el deixi de grat. Cal que nosaltres el traquem amb violència.

La força del pervindre té d'esser la nostra força. I quina força hi ha en un home que seu per a no cansar-se, que té por de cansar-se? El pervindre té d'esser la nostra perillongació a través del temps, té d'esser la nostra ombra que's projecta cap a la eternitat; i l'enquirem tant, doblegant-nos de genolls, doblegant-nos d'anques, per a no ocupar espai? Acotxada, com un signe d'interrogació, té d'esser la nostra silueta? Un dupte, devem ésser nosaltres?

Drets com una admiració, drets com una llança, drets com un centinella que vigila el camí, devem esperar al nostre enemic. Coratiosament drets, promptes a l'atac i a la defensa. Així deu trobar-nos.

Cot de Reddis

Carnet d'un heterodoxe

El rar interlocutor

—Que fa vostè aquí embadalit i ombrívol?

—Esper' que passin les coses per anar-hi.

—Si no les embesteix vostè, rail

—O, és que quan així faig, fugen.

—Vol dir?

—M'és indiferent.

—Vostè no en té res d'indiferent.

—També me és indiferent.

—No en dono una bessa de la seva cervellera.

—Ni jo la donaria.

—Així, com espera?

—Això dic jo, com espero?

—Em fa por vostè: sembla que caic en un abim.

—Allí vaig caure abans de néixer. I seguixo caient, caient

—sempre més avall. O quina engúnia!

BRAND.

A la manera de...

Jaume Bofill i Matas

Poeta i micer

Sonnet XIII, dit altrament del nou prematur sepeli de Guerau de Liost

Volta de cirials de macilent esclat, em sento encarcerat, gelat i amortallat. I dins l'austera feixuguesa del sudari serví les mans nuades amb un immens rosari. Em volta la fillada que trenca un cor de plors, dues monges serenes vetllen pel meu repòs i abillades de negre, llustroses i pulides arriben les llunyanes parelles compungides, i van venint acompassats els capellans a conhortar als que queden, la dona i els germans, dient que preparan a Déu perquè els conformi. I aquell sentir-me «Pobre Guerau, sembla que dormil» i aquell venir-me a veure cap-baixos i sorruts, poetes i micers, amics i coneguts. Només que de pensar en mon darrer estatge ja em sento ple de verms, podrit com un formatge de Roquefort. I aquells esclats fosforescents als ossos descarnats, al crani, i a les dents. De sobte m'arrebassen del meu estrany desvari les grapes del fosser, barró i mercenari. Protesto dintre meu però tot és en va, la veu no m'ix d'enlloc sinó provo de cridar. Adés sento en l'alcoba que algú parla en veu baixa. Ja em prenen com un sací em tanquen a la caixa amb tres cops de martell que sonen com un mall. I sense més raons ja soc escala avall, i en sé al primer replà m'entonen les absoltes. Del túmul prest les rodes comencen a dar voltes camí del cementiri. Quan ja gaire bé en só content i resignat, un ange bufador dalt del portal del clos vetllant, damunt l'omega, així em parlà sonant son corn que els trons ofega: —Abans s'esdevindrà que al món tot capgirat qualque foll dins un cove la lluna hagi copsat i el roire faci prunes i el calceter sabates que tu deixis per ara d'esse en Bofill i Matas; teòleg nigromàntic i estremu caballer, galant, micer famós i mestre en gai saber que en versos immortals d'istrofes noucentistes plasmava la montanya partida d'ematistes i en cada mot cenyia greus definicions, el més fidel espòs, pare de tres plançons i cap d'una novella comunitat perversa, que el sentiment unívol de la pàtria malversa. Vesteix, doncs, altre cop la malla i el perpunt el cavaller Guerau, si et veus ésser difunt perquè un hirsut rebec amb inútil prudència jaquia sense cas la teva presidència.....

ARIEL.

Poetes flamigants

SONET

(Davant del quadro BANDIERA ROSSA, de Giuseppe Foglia)

Com les ones puixants dels oceans furiosos que escometen rabents les roques estacades i aixorden amb llurs crits d'agonia les rades fent tremolar d'espant als ports tumultuosos.

forts en el llur voler, tossuts i musculosos, apareixen la gent que està a les barricades, amb l'enlluernament de les noves creuades i plé el cor i la ment d'ideals fabulosos.

Homes esparracats, dones enflonjades, apòstols delirants, testos enfibrosides, terribles precursors d'un esforç gran i bell;

llur remolí convuls fa volotar pels aires la demència dels folls i el clam dels triuxeraires, arrossegats pels plecs d'un gran penó vermell.

Lluís Willems.

J. dels D. trad.

VIA CRUCIS

No fou l'amor que fou el vicí qui en un burdell el va engendrar; vegé la llum en trist hospital i un mig-cadavre el va alletar.

Foren ses úniques joguines les dos baranes del bressol i unes mans llargues, grogues, fines, i un ptoeasim raig de sol.

Quan de l'aill s'obrí la porta feina i escalf va cercà arreu. Com si fos tuf de cosa morta tothom fugia d'aprop seu.

Sempre rodant a la ventura i apurant calzers d'amargor, la seva vida ingrata, dura, fou un misteri de dolor.

Un jorn, famèlic, d'una fleca arreballava un tros de pa, i la justícia ignara, seca, de delinqüent el sagella.

Es un lladrot!—amb veu irada dels flequer—Res de perdó! I entre els udols de la gentada el van tancar a la presó.

Allí, entre bafes, la condemna injusta i vil ell va sofrir, fins que una nit de lluna plena la dolça mort el redimí.

Burdell, presó, fam, desventura, camí eminat ple d'esbarzers... Amics: quin sant, desde l'altura, el destí guia d'aquets sers?

J. Estadella Arnó.

EL MOLÍ

Caminant per la plana m'ha sobtat l'espectre del molí que es retallava, net, sota el satí d'un cap-vespre emporprat. Semblava un esperit cruaficat.

En l'abandó d'aquella solitud, l'he sorprès, a camp ras, romandre esferit, immòbil, llas. Era un naufrag perdut sense remol. Era un heroi vençut.

Era, en la tarda balba i desplaent, au de mal averany, mort i enravenada en un parany. Quan s'estroncava el vent, el silenci engolia son lament.

Així, com tu, molí, mon esperit rau immòbil i mut en la desolació i la solitud. Com tu rau atut, cruaficat de cara a l'infinit.

Mes la dèria del vent ha de tornar i al buf dels seus rampells, llençarà a l'espai ritmes novells. Tornarà a rodar, tornarà a giatir i a gegegar.

I giravoltarà terriblement, com un mal esperit, amb més febre que mai i amb més dalt. Ton cant i ton turment abocaràn riuades de foment.

Quin buf, però, pot revifar-me a mi? Quin ha d'esser mon cant? Quina serà ma joia triomfant? L'espectre del molí m'ha sobtat en l'angoixa del camí.

Alfons Maseras.

POESIA ESCANDINAVA

PASSIÓ

Plorosa, ombrívola, ombrívola, dona, només a tu et vull... Que no pugui, amb cos i ànima, fondre'm i negar-me en tu!

Del més pregón del meu ésser un voler selvatge em mou; la dèria de reconèixer't en la negra nit d'amor.

Preu-me, preu-me! Mentre espero, tremolo, foll de desig... Torna a mon ànima aniciosa ton ésser i tos delits.

Ebria, inerta, sorda i orba sigues en la fosca ingent. Rendix-te! I en la tenebra, l'un en l'altre ens negarem.

Rosalí Jacobsen.

J. dels D., tradx.

Vària

El nostre company J. Roure i Torrent ha inaugurat a «La Renaissance d'Occident», de Brussel·les, unes cròniques trimestrals sobre el nostre moviment literari i ideològic. L'esmentada revista és un dels portaveus més importants de la cultura occidental, redactada per un grup d'intel·lectuals de tendències liberalíssimes, que compta amb noms tan prestigiosos com el del nostre col·laborador René Lyr, el del gran poeta Leon Bockuet i el del director de la revista, Maurice Gauchez, poeta i crític de primer ordre.

Fundat en octubre del 1919, el grup de «La Renaissance d'Occident», ha treballat de valent per la cultura i la revista que publica des de gener de 1920 l'ha posat en el primer lloc de l'avantguardia literària actual. El grup esmentat acaba de publicar una copiosa antologia dels seus components, amb treball literari importantíssim. Són dignes d'esmentar les «Chansons de Flandre» de Maurice Gauchez, alguna de les quals pensem publicar en aquestes planes, vertida a la nostra llengua.

Maurice Gauchez, nat en 1883, ha publicat diversos reculls de poemes, com «Jardin d'Adolescent», prologat pel gran Verhaeren; «Symphonies voluptueuses», «Images de Hollande», «L'Hymne à la vie» i «Les Rafales», premiat per l'Acadèmia Francesa. Aquesta mateixa Acadèmia premià també la seva «Història de les lletres franceses de Bèlgica des dels seus orígens fins avui». S'han oberts de l'obra literària de l'eminent director de «La Renaissance d'Occident», entre molts altres, Fernand Paul, Fernand Demay, Pemy de Gourmont i Henri de Régnier.

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTÍCIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar.

Per la consolidació de l'obra de JUSTÍCIA SOCIAL—Les veus amigues

El ressò de la nostra crida

Segueixen arribant fins a nosaltres paraules d'encoratjament i donatius generosos d'amics i simpatitzants que reclamen un lloc d'honor per a contribuir a la nostra creuada redemptora.

Cal que no defalleixi l'entusiasme dels nostre companys. Els horitzons van aclarint-se de mica en mica però no som encara fora de la nostra perillosa situació.

Els lectors de JUSTÍCIA SOCIAL són avui uns quants milers. Només amb que un deu per cent sentin ara l'imperatiu de llur deure estarà assegurada la continuïtat i l'expandiment de la nostra obra. No us refieu però del que puguin fer els altres, ni us detureu per la eventual modestia de les quantitats disponibles. L'honor d'haver construït la nova Catalunya serà igual per tots els nostres companys.

Suscripcions de cooperadors

Llista de companys i simpatitzants que s'han ofert a assegurar la vida del periòdic contribuint a aixugar el déficit dels primers mesos amb les quantitats mensuals que s'indiquen

1	S. C.	2 pts. mensuals	14	F. V.	1 pts. mensuals
2	J. B. B.	2 «	15	J. R. T.	2 «
3	M. S. M.	10 «	16	R. C.	25 «
4	J. A.	10 «	17	A. V.	5 «
5	J. C.	100 «	18	Dr. M.	15 «
6	J. A.	5 «	19	J. U.	5 «
7	J. F.	5 «	20	J. C.	5 «
8	A. C.	25 «	21	J. P.	5 «
9	A. F. L.	5 «	22	D. D.	1 «
10	M. E.	10 «	23	V. S.	1 «
11	R. R. C.	1 «	24	M. R.	10 «
12	J. R. S.	2 «	25	I. P. P.	1 «
13	A. M.	2 «	26	J. R. i M.	25 «

Com podeu ajudar eficaçment a la nostra obra:

- I Suscriu't vos a JUSTÍCIA SOCIAL pel termini més llarg possible. Així simplifiquem la nostra feina administrativa i ens aporten quantitats en el moment que ens són més necessàries.
- II Exigint que al qualsevol lloc de venda de periòdics on tinguen costum de comprar-ne tinguin JUSTÍCIA SOCIAL puntualment cada dissabte. El nostre periòdic es publica amb regularitat absoluta.
- III Interessant-vos per a que els venedors fixos exposin JUSTÍCIA SOCIAL en lloc ben visible, i demanant el nostre periòdic als venedors ambulants. Comprant setmanalment uns quants números i venent-los entre els vostres amics i companys de treball, augmentant cada setmana aquesta distribució amb un exemplar més.
- V Cercant nous suscriptors.
- VI Procurant que les Associacions, entitats, cooperatives, barberies, bars, etc. freqüentats per vosaltres, tinguin sempre JUSTÍCIA SOCIAL.
- VII Remesant els números llegits, que no vulguen col·leccionar, als vostres amics de fora, recomanant-los l'atenta lectura i suscripció.
- VIII Si viviu fora de Barcelona, constituint, amb petits nuclis d'amics, «Comitès propagadors» de l'ideari de JUSTÍCIA SOCIAL per a fomentar la seva difusió.
- IX Organitzant entre els vostres companys suscripcions per ajudar a l'obra de JUSTÍCIA SOCIAL i remesant-nos mensualment les quantitats recaptades.
- X Cooperant periòdicament a la suscripció oberta per a ajudar JUSTÍCIA SOCIAL en la mesura, gran o xica, de les vostres possibilitats. Penseu que moltes aportacions modestes poden sumar una gran quantitat.

L'home i la Cooperativa

Avant-projecte de una llei de Cooperatives. El distingit escriptor senyor Salas i Anton, la competència del qual en qüestions cooperatives és prou coneguda; va redactar, un xic abans del canvi de règim, un avant-projecte de llei de cooperatives. Aquest interessant treball fou presentat als quals aleshores eren Ministre del Treball i President de l'Institut de Reformes Socials i suara, la Federació de Cooperatives de Catalunya, l'ha editat en un ben imprès fulllet que s'ha posat a la venda al preu de 15 cèntims.

La llei d'associacions de 30 de Juny de 1887, es avui dia excessivament antiquada. No es altra cosa que un conjunt de disposicions de caràcter general a les quals estan sotmesos diferents agrupaments d'associacions, de naturalesa completament diferents als uns dels altres. I mentre alguns d'aquests agrupaments havien tojunt nascut, o no havien nascut encara, quan la llei fou promulgada, avui, alguns d'ells, tenen en el conjunt de la vida social de nostre poble una importància i una complexitat extraordinària. D'aquí la necessitat de separar del vell tronc, que és la llei de 1887, branques noves de dret que regulin i ajudin el desenvolupament d'aquestes noves modalitats d'associació.

L'associació cooperativa és una d'elles. Quasi desconeguda a Catalunya i a tot Espanya en 1887, va adquirint un increment extraordinari, singularment en les seves formes de distribució i de credit. I aquest desenvolupament planteja a la nostra economia nous problemes, tals com els ha plantejat abans en les diverses nacions estrangeres.

D'aquí, —diu en Salas i Anton en l'exposició que precedeix el seu avant-projecte,— la necessitat de cercar solució als esmentats problemes per a evitar tot entorquiment a aquell desenvolupament, el qual, ultra ésser expressió d'energies socials que espontaniament es concerten per a defensar-se contra el constant encariment de la vida, ofereix a la lluita entre el capital i el treball nous viarans pels que pugui arribar-se evolutivament, sense vessaments de sang i sense odís ni enverinaments, a una nova estructura econòmica que conplagui a tots els elements que intervenen en la producció, canvi i distribució de la riquesa.

La part dispositiva de l'avant-projecte, consta de 27 articles, repartits en 3 capítols. El primer tracta de la classificació i condicions essencials de les Cooperatives, el segon de la constitució i prerrogatives de les entitats i de llurs Uniques i el tercer parla del Consell Superior de la Cooperació i dels Inspectors Regionals. Quasi tots els articles van seguits de notes aclaratòries que il·lustren els principis sobre els quals estan redactats. No tenim en aquestes columnes espai suficient per a fer una exposició completa d'aquest treball la lectura del qual recomanem a tots els companys que s'interessen pels problemes de la cooperació. No volem, no obstant, acabar aquestes ratlles sense transcriure unes atinadíssimes consideracions que conté la nostra aclaratòria de l'article primer:

«Ha motivat aquest article, no solament el propòsit, fill de la necessitat, de classificar segons llurs respectius fins, els diversos ordres de Cooperatives, sinó també, i molt especialment, acabar per sempre amb l'habitual confusió que massa sovint es fa, en determinats casos, entre la cooperació de consum i la de producció, confusió de la qual fou també víctima l'ex-ministre espanyol Sr. Garcia Alix, quan en derimir un litigi suscitats per la Cooperativa Elèctrica de la Coruña, no atinava a determinar si aquella Cooperativa era de consum, perquè consumia, o de producció, perquè produïa, va enure en l'equívoca idea de disposar que tant les Cooperatives de producció com les de consum no possien realitzar operacions de venda més que amb llurs associats, amb lo qual se feria de mort les Cooperatives de producció.

No; ço que distingeix les Cooperatives de consum de les de producció, no és la funció en si, sinó la finalitat de la mateixa. Així, per exemple, una Cooperativa de consum pot elaborar, i elabora generalment, pa. S'hauria d'entendre que perquè elabora pa aquella Cooperativa deixa d'ésser distributiva, per tal de passar a ser de producció?

No, evidentment. Si deu, vint, cent fadrins forners es constitueixen en una associació Cooperativa, amb el propòsit de fabricar pa i de suprimir en l'exercici, d'aquesta indústria el patró, convertint-se ells en amos de si mateixos, quina classe de Cooperativa constitueixen? De producció perquè l'han constituïda com a productors, no com a consumidors, i la seva

finalitat no es consumir, sinó produir. I, com que el seu objecte es produir, produeixen pels estranys de la Societat, no per a ells mateixos, com ho farien si s'haguessin associat en qualitat de consumidors. En canvi, si una Cooperativa de consum instal·la un forn de coure pa i empen la panificació, no per això deixa d'ésser una Cooperativa distribuïva, o de consum, puix que el seu objecte es produir els pans que distribueix entre els seus associats i no fabricar-los per a els estranys. Veus-aquí perquè nombrosíssimes cooperatives estrangeres, singularment les *Wholesales* angleses i escoceses, poseixen forns de coure pa i fàbriques de farina, dolços, galetes, margarina, conserves alimentícies i confitures, embutits, xocolates, productes químics, tabac i cigars, teixits de cotó, teixits de llana, capells, cordilleria, vestits i roba blanca, cotilles, calçat, culleretes, mobles, objectes de llana, cubells i pales pel carbó, gabinetes, bicicletes i motors, balances, bàscules, trapeçis, respalls, sabons, colors i barnissos, objectes de viatge, articles de porcellana, oli, ceràmica, botelles, automòbils, etc.; i mines de carbó i serradores, impremtes, tallers metal·lúrgics, establiments per a empaquetar té i cafè i embolicar mantega, destil·leries de vinagre, refineries de llard, obradors per a salar tocino, granges agrícoles, plantacions de tè a Ceilan i a tot Espanya de Denia on se preparen i empaqueten les panes, etc. etc. Tan mateix, totes aquestes explotacions, totes aquestes fàbriques, tots aquests establiments, no són altra cosa que annexes, apèndixs de les respectives Cooperatives de consum a que estan afectes, perquè allí s'elaboren articles per a ésser distribuïts entre els consumidors associats, no per a explotar la venda entre els estranys a la Societat.

Aquests han sigut els principis que hem tingut en compte en definir, en la lletra a) de l'article primer, les Cooperatives de consum, entre les funcions de les quals hi hem posat nosaltres la producció quan aquesta no té altre objecte que proporcionar els seus articles als consumidors associats.

Un altra característica que diferencia les Cooperatives de producció de les de consum, és que, mentre en les primeres l'excedent de producció es distribueix, com un plus de salari entre els associats en llur qualitat de productors, en les segones se distribueix, tornant-los-els, entre llurs membres a títol de consumidors. Aquesta distinció essencial ve a confirmar lo molt que s'acosta a la realitat la classificació que hem fet en l'article primer»

Charles Gide: Primeres Nocions d'Economia Política. «Acció Cooperativista» òrgan de la Federació de Cooperatives de Catalunya, ha editat, traduïda a l'espanyol, aquesta obra de l'il·lustre economista francès. El nom de l'antic catedràtic de la Sorbonne i actual professor del «College de France» és una garantia de la valor d'aquest petit—gran llibre on s'estudien sintèticament els fonaments dels problemes socials. Les necessitats i el treball, el canvi i la valor, el salari i la propietat, el comerç i el seu origen, són assumptes que venen tractats amb estil bonic i senzillíssim pel distingit cooperativista francès «Acció Cooperativista», ha fet una positiva labor educadora de les nostres classes treballadores a l'editar tan recomanable obra que es ven en el seu domicili, Aurora 11 bis, al preu de Ptes. 1,50.

R. R. C.

Tot treballador conscient té'l deure d'inscriure's en una Cooperativa de consum

Als suscriptors de fóra

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTÍCIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

Per el número pròxim

Cròniques argentines per Joan Comorera

Els irradiants per Joan Forment

Dues Plagues: l'alcoholisme i la prostitució per Carlota Góterres

Burguesia i Socialisme per A. Schneberger

El problema venerià pel Dr. Muntanya

Exclusivisme literari per M. Vidal i Gort

Gloses sindicals per Francesc Gandia

i articles i treballs de Gabriel Alomar, Cristófor de Domènec, Serra i Moret, Campalans i altres.

Tot treballador conscient té'l deure d'inscriure's en una Cooperativa de consum

Als suscriptors de fóra

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTÍCIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

ECOS I COMENTARIS

“Ateneo Socialista”

Proseguint aquesta jove entitat la seva lloble tasca de vulgarització de les doctrines socialistes ha organitzat un cicle de conferències, la primera de les quals tingué lloc el diumenge passat, tractant el company Bové de tema «La oligarquia financiera», i que no poguerem anunciar oportunament per haber-nos arribat l'anunci massa tard.

Aquest vespre, a les deu de la nit, es desenvoluparà la segona conferència, sobre el tema «El problema agrari de Catalunya», a càrrec de l'ex-diputat Sr. Lluís Company.

Dissabte vinent, a les deu de la nit, el nostre company de redacció, en Mannel Serra i Moret, ocuparà la tribuna de l'Ateneo per a tractar de «El socialisme polític contemporani a Europa».

Els dies 5 i 13 d'abril hauran lloc les dues darreres conferències sobre els temes «Importància de la Exposició Internacional de Gants» i «La nova política econòmica de Rússia» desenvolupats respectivament pels senyors Joan Salas Anton i Nart Rodés.

Totes les conferències seran donades a l'estatge del «Ateneo». Peu de la Creu, 14. Anunciant aquest cicle s'han fixat per la ciutat nombrosos cartells.

“Unión Sindicalista”

Ara de poc s'ha constituït a la nostra ciutat una entitat obrera d'aquest nom, l'objecte de la qual és laborar per a l'enfortiment dels sindicats, procurant d'infuir per a que llur acció s'orienti pels camins constructius i per a que s'acreeixi llur prestigi sanejant-los de possibles elements perturbadors. Desitgem al novell organisme el millor èxit en la tasca empresa, possible solament d'assolir si, com esperem confiadament, s'apropia des de bon principi amb un ample esperit de respecte i tolerància.

Ateneu Popular d'Estudis Socials

En el número del 29 de febrer, el nostre benvolgut col·lega «La Batalla» inseria una assenyada nota gloriant les directius assenyalades des de les nostres planes pel company «Roc Guinart» per a la constitució d'un Ateneu Popular d'Estudis Socials, tot expressant la seva coincidència amb l'oportunitat i conveniència de la seva creació.

Podem anunciar als nostres lectors que a hores d'ara estan enllestits tots els treballs de la Comissió Organitzadora, la qual ha realitzat certament una bella tasca. Es topa fins ara amb una sola dificultat que de moment sembla insurmountable: trobar un estatge adequat. Els nostres amics agrairan, doncs, vivament, que els companys que coneixen algun local per llogar vulguin comunicar-los-hi. Poden adreçar-se les lletres a la nostra redacció a nom d'en «Roc Guinart».

Dimissió

El nostre company en Rafael Campalans, Director de la Escola del Treball, presentà el dissabte darrer la dimissió del seu càrrec de Secretari del departament d'Ensenyament tècnic i Professional de la Mancomunitat de Catalunya.

Ex-regidor etxiliat

Per causa, segons es diu, d'un article publicat en un periòdic de Figueras, el governador de Barcelona ha decretat el desterrament a Casp de l'ex-tinent d'alcalde de nostra ciutat en Carles Jordà.

Ens dol vivament.

Per el número pròxim

Cròniques argentines per Joan Comorera

Els irradiants per Joan Forment

Dues Plagues: l'alcoholisme i la prostitució per Carlota Góterres

Burguesia i Socialisme per A. Schneberger

El problema venerià pel Dr. Muntanya

Exclusivisme literari per M. Vidal i Gort

Gloses sindicals per Francesc Gandia

i articles i treballs de Gabriel Alomar, Cristófor de Domènec, Serra i Moret, Campalans i altres.

Tot treballador conscient té'l deure d'inscriure's en una Cooperativa de consum

Als suscriptors de fóra

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTÍCIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

Per el número pròxim

Cròniques argentines per Joan Comorera

Els irradiants per Joan Forment

Dues Plagues: l'alcoholisme i la prostitució per Carlota Góterres

Burguesia i Socialisme per A. Schneberger

El problema venerià pel Dr. Muntanya

Exclusivisme literari per M. Vidal i Gort

Gloses sindicals per Francesc Gandia

i articles i treballs de Gabriel Alomar, Cristófor de Domènec, Serra i Moret, Campalans i altres.

Tot treballador conscient té'l deure d'inscriure's en una Cooperativa de consum

Als suscriptors de fóra

El manteniment d'un periòdic com el nostre comporta un sacrifici constant. L'anormalitat actual fa més dura encara la vida de JUSTÍCIA SOCIAL.

Preguem a tots, vivament, vulguin ajudar a l'èxit de la nostra obra remesant-nos l'import de les suscripcions que s'ens deuen.

Noves i documents

RUMANIA.—Instrucció profesoral.

Actualment Rumania conta amb 405 escoles per a aprendents i obrers, afectes al Ministeri del Treball amb cooperació dels industrials; 22 escoles sotmeses a la direcció del Ministeri d'Indústria i Comerç; 2 escoles tècniques sostingudes pel Ministeri de Treballs públics i una escola per a mecànics de locomotores dependent del Ministeri de Comunicacions del qual depenen també les escoles especials de telegrafistes i telefonistes.

Les escoles d'aprenentia i obrers tenen 13.377 deixebles en 1922, havent passat de 20.000 en 1923. En vista de l'èxit creixent de la educació professional, el Ministeri d'Indústria i Comerç ha nomenat una Comissió per a estudiar una organització completa d'aquest ensenyament per a posar-la al nivell dels països més experimentats en aquestes matèries.

Ultra l'acció oficial, diverses Cambres de Comerç sostenen escoles d'orientació i ensenyament comercial.

NORUEGA.—Organització obrera.

Les dades provisionals de l'estat de les organitzacions obreres a Noruega, senyalen una notable reacció en favor de l'associació a la Confederació General del Treball.

Aquest organisme comptava amb 67.035 adherents en 1914, nombre que va arribar a 107.540 en 1918 i a 143.928 en 1919. Després d'aquella època va començar una devaluació sensible, tant que en 1922, el nombre d'afiliats no va passar de 80.640. En novembre de 1923, ha arribat a 88.697.

Aqueixes fluctuacions són degudes a la crisi industrial i la consegüent manca de feina. La major part dels contractes col·lectius foren denunciats i les qüestions de salaris han donat lloc a sengles conflictes. Però la causa més profunda de l'afebliment dels sindicats provenia de les divisions que portaven en el si de la Confederació les propagandes comunistes de les quals van substraent-se els obrers de Noruega en aquesta darrera temps.

CANADÀ.—Programa de legislació social.

El 14 de gener prop passat el Comitè executiu del Congrés de Sindicats obrers del Canadà presidit pel company Tom Moore va presentar al govern el programa legislatiu acordat per les organitzacions.

En aquest programa es demana la institució legal incondicionada de la jornada de vuit hores; assegurança contra l'atur forçós; un sistema complet de pensions per a la vellesa; la representació proporcional; el dret d'establir barreres en cas de conflictes del treball. Aiximateix s'invita al govern a definir clarament ço que ell entén per «vaga de solidaritat» i a modificar la llei d'immigració prohibint l'entrada als obrers reclutats a l'estranger fora dels que siguin concentrats pel servei oficial d'emplaçament agrari.

El Comitè va insistir també en la ratificació de les convencions acordades en la Conferència Internacional del Treball.

La resposta del Primer ministre Mr. King, fou la de que el govern aculliria aquell programa amb la major atenció i simpatia com ho havia demostrat abastament amb les modificacions proposades a la llei sobre conflictes industrials, les modificacions del qual foren aprovades per la Cambra popular però refusades pel Senat malgrat els esforços del govern.

SUISSA.—La jornada de vuit hores.

Suïssa ha sigut sempre una nació avançada en matèria de legislació social. En 1877, quan en cap més estat s'havia debatut el problema de la jornada de treball, ja va dictar-se una llei establint la jornada d'onze hores, exceptuant el dissabte que era de deu. En 1914, va establir-se la setmana de 59 hores, o sigui deu diàries, menys el dissabte que era de nou hores de treball. Finalment, en 27 de juny de 1919 va decretar-se la setmana de 48 hores, quedant autoritzat el Concell Federal per a ampliar-la fins a 52, en circumstàncies excepcionals.

El Concell Federal havia introduït una esmena a la llei de 1919, acceptada pel Parlament, extenent aquesta facultat d'ampliar la jornada durant tres anys en períodes de crisi econòmiques i quan certs motius ho justificassin en determinades indústries. El Partit socialista no es va volguer sotmetre sense que abans hi hagués un plebiscit popular. Aquest va tenir lloc el 17 de febrer, votant en contra de la modificació de la llei 431.000 electors i 213.000 a favor. Una majoria de 117.000 ha rebutjat doncs el projecte governamental lo qual no tan sols garanteix la intangibilitat de la llei de la jornada de 8 hores a Suïssa,

ITALIA.—Legalitat feixista.

Per a que el lector pugui jutjar de les eleccions legislatives, oferim a la seva consideració els casos següents:

El 8 de febrer l'ex-diputat socialista Di Vittorio va arribar a Bari i va visitar al Prefecte obtenint autorització per a celebrar una reunió socialista. A l'avantcambra de la Prefectura l'esperava el quefe feixista de la localitat, el qual va ordenar a Di Vittorio que marxés de Bari en el primer tren. Immediatament una banda de feixinosos va acompanyar-lo a la estació sense que l'autoritat ho impedisés.

L'endemà, l'exdiputat socialista Vella va repetir l'intent, essent visitat a l'hotel pel propi «ras» feixista el qual va ordenar-li que marxés immediatament de Bari. Vella s'hi va negar, i al mateix temps, el Prefecte va rebre ordre del govern de protegir-lo i garantir la llibertat de reunió. Però els feixistes varen aïllar l'hotel i malgrat les ordres rebudes, el Prefecte va haver-se d'accontentar, per a evitar un conflicte greu, amb fer escoltar per gran nombre de policies a Vella, i acompanyar-lo a la estació.

El dia 11, dos oradors del partit popular catòlic anaren a fer un acte de propaganda a un poble prop de Tivoli, a les mateixes portes de Roma. En arribar, el «ras» feixista va innovar les que no se'ls permetria parlar i desseguit les campanes varen tocar a sonar i les camises negres varen voltar-los, havent-se de refugiar al restaurant de la estació, fins que va venir el tren.

A Potenza, mentre els socialistes legalitzaven llur documentació electoral, els feixistes varen penetrar en el despatx del notari i varen apoderar-se dels documents, ferint greument a alguns socialistes.

Mussolini, aparentment almenys, treballa per a establir la llibertat de propaganda i la garantia de legalitat de les vinentes eleccions. Per ara, els resultats són aquests. Si demés de tenir la llei a favor seu, s'acud a mitjans de violència per tot Itàlia contra els partits d'oposició, quin serà el resultat de les eleccions vinentes?

Correspondència de Redacció

Company J. C. Ciutat.—Agrair tramesa. Voleu passar dijous a la nit?

F. P. C. Alcoletge.—Agrair tramesa. Publicarem composició i registrem subscripció i donatius.

J. F. R. Vilanova.—Esperem aquesta tarda vinita promesa. Gracies per tot.

L. C. Hostalric.—Ens plaurà estrpenye-us les mans

E. G. Ciutat.—Servt encàrrec. Agraïdíssims.

NOTES.—Preguem a tots els que ens escrivin vulguin donar-nos nom i adreça. No correspondem els escrits anònims. L'original literari acceptat haurà d'esperar un llarg torn pel excés d'original. La nostra Redacció és oberta al públic els dissabtes a la tarda i els dijous a la nit.

Si torno a néixer, desitjo sigui entre els pàries a fi de compartir llurs afronts i de treballar per llur alliberament.

MAHATMA GHANDI.

Per a ajudar a JUSTÍCIA SOCIAL

Quena llista de quantitats rebudes

Ciutat.—V. S., 1 pta.—I. P. P., 1 pta.—J. C., 1 pta.—M. R., 10 ptes.—J. L., 2 ptes.—E. G., 1 pta.—J. A., 5 ptes.—C. P. S., 2 ptes.—M. V. G., 50 ptes.—Dr. M., 15 ptes.—M. E., 10 ptes. A. M. S., 2 ptes.

Alcoletge.—F. P. C., 1 pta.

Hostalric.—L. C., 2 ptes.

Total, 103.—ptes.

A tots el nostre agraiment.

Correspondència administrativa

Vendrell.—C. R. N.—Rebudes 8 suscrip. any.—B. B.—Idem 8 id. id.

Santa Coloma de Gramenet.—D.—Idem 8 id. id.

Vilanova.—D. R.—Idem 8 id. id.

Alcoletge.—C. C.—Idem 3'50: 2'50 susc. trim. i 1 de 10 ex. solts.

Terrassa.—E. E.—Idem, 8 id. any.

Mijas.—P. C.—Idem 27: 25, paqueta fins el n.º 18 i 2 pre JORNADA.

Als nostres corresponsals

Fem present als nostres corresponsals que les liquidacions deuen practicar-les cada fi de mes. Als negligents que no ho efectuin els giarem, carregant-los una pesseta per les despeses.

No admetem retorns de paper. Per això facturem els exemplars a 10 cts.

Treballador!

Signes dignes de la seva condició humana

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

SETMANARI SOCIALISTA

Justicia Social

2.ª època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ: Carrer del Pl. 11, - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ: Marçal Badia, Llovena, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:

Gabriel Alomar - Serra i Moret - Josep Comorera - Alfons Masas - Dr. Aiguadà Miró - Cristófor de Domènec - C. Pagès de Climent - J. Llorens i Arjús - J. Milla - J. Piny i Ferrater - Dr. Joaquim Xirra - Francesc X. Casals - «Ara» - Ossand Llistes - Dr. Manuyel Pastor Valldorera - Roberto Marvat - Manuel Galis - René Lyr - Joan Comorera - Albert Galià - Dr. Andrés Ovejero - Josep Miquel Sala - Manuel Escorza - Josep M.ª Puy i Sabater - J. Rocasolà i Marçadé - Rafael Campalans - Josep M.ª Tallada - Joan Montserrat - Emili Soler - Pere Gorge - F. Caladas - Josep M.ª de Serra - J. Rovira i Torralba - Manuel Alcántara Gassart - Dr. Casanoves - Ignasi Iglesias - Roch Guinart - Benfí Delmar - Joan Prats - Balaguer - Dr. R. Rafols Camí - J. Francés - Jaume Carrión - J. Duran i Gual - Pol Puigador - Joan Oriol - Dr. Josep Amador - Dr. J. Estrella Rodé.

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Províncies: Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. - Un any, 8 ptes.

Estranger: Mig any, 3'75 ptes. - Un any, 10'50 ptes.

JUSTÍCIA SOCIAL és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Té el deure d'ajudar-lo.

SUSCRIVIU-VOUS-HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Obrers del camp! Llegiu i propagueu

“LA TERRA”

SETMANARI POPULAR PORTAVEU DE LA «UNIO DE RASAIRES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. 15 Cts.

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.ª BARCELONA

“ACCIÓ COOPERATIVISTA”

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anual: 4 ptes.

Redacció i Administració: Aurora, 11 bis. - CIUTAT

Correspondència administrativa

Vendrell.—C. R. N.—Rebudes 8 suscrip. any.—B. B.—Idem 8 id. id.

Santa Coloma de Gramenet.—D.—Idem 8 id. id.

Vilanova.—D. R.—Idem 8 id. id.

Alcoletge.—C. C.—Idem 3'50: 2'50 susc. trim. i 1 de 10 ex. solts.

Terrassa.—E. E.—Idem, 8 id. any.

Mijas.—P. C.—Idem 27: 25, paqueta fins el n.º 18 i 2 pre JORNADA.